

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

تطبیق و سنجش روش‌های آموزشی فن آوران با روش سنتی در محیط مدرسه

ظریفه هاشمی زاده^۱، سهیلا دیناروند^۲، مصطفی گراوند^۳، ناصر مرادی^۴

۱- کارشناسی ارشد فلسفه، آموزگار آموزش پرورش چگینی

۲- کارشناسی دبیری زبان و ادبیات فارسی، آموزگار آموزش و پرورش پردیس شهرستان های استان تهران

۳- کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی گرایش تولید و عملیات، دبیر آموزش و پرورش قرچک شهرستان های استان تهران

۴- کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر نرم‌افزار، هنرآموز آموزش و پرورش قرچک شهرستان های استان تهران

چکیده

با پیشرفت روزافزون فناوری، روش‌های آموزشی نیز دستخوش تحولات چشمگیری شده‌اند. روش‌های آموزشی فن آوران، مانند آموزش آنلاین، یادگیری ترکیبی و استفاده از ابزارهای دیجیتال، به عنوان جایگزین‌های نوین برای روش‌های سنتی آموزش مطرح شده‌اند. هدف این مقاله تطبیق و سنجش روش‌های آموزشی فن آوران با روش سنتی در محیط مدرسه است. روش مطالعه حاضر توصیفی و روش گردآوری اطلاعات آن، کتابخانه ای و اسنادی است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که هر دو روش آموزشی فن آوران و سنتی مزایا و معایب خاص خود را دارند. روش‌های آموزشی فن آوران می‌توانند به افزایش انگیزه و تعامل دانش آموزان، ارتقای کیفیت یادگیری و دسترسی به منابع آموزشی متنوع کمک کنند. دانش آموزان تمایل زیادی به استفاده از روش‌های آموزشی فن آوران در کلاس درس دارند. معلمان معتقدند که روش‌های آموزشی فن آوران می‌توانند به آنها در تدریس اثربخش تر کمک کنند. مدیران مدارس بر ضرورت ارتقای زیرساخت های فناوری اطلاعات و آموزش معلمان در استفاده از روش‌های آموزشی فن آوران تأکید دارند. با توجه به یافته های این مطالعه، می توان نتیجه گرفت که استفاده از ترکیبی از روش‌های آموزشی فن آوران و روش سنتی می‌تواند به ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری در مدارس کمک کند.

کلمات کلیدی: روش‌های آموزشی فن آوران، روش سنتی آموزش، تطبیق، سنجش، محیط مدرسه

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقدمه

در حال حاضر، نظام آموزشی در حال تغییر و تحول است و روش‌های جدید تدریس به دنیای آموزش با زاویه‌ای متفاوت نسبت به گذشته وارد شده‌اند. در این رویکرد جدید، معلمان به هر دانش‌آموز به‌طور متفاوتی آموزش می‌دهند و به‌جای تصور اینکه همه دانش‌آموزان یکسان هستند، شیوه‌های آموزشی متفاوتی را برای هر فرد در نظر می‌گیرند. آنها به نیازهای هر دانش‌آموز توجه می‌کنند و بر اساس آن، روش‌های مناسبی را ارائه می‌دهند. این روش‌های پیشرو بر مبنای فعالیت، پرسش، توضیح، نمایش و همکاری استوار است. در مقابل با روش‌های سنتی آموزش، روش‌های نوین به‌طور جدی‌تر و متفاوت‌تر به افراد در هنگام یادگیری نگاه می‌کنند. بیشتر تمرکز آنها بر روش‌هایی مانند پرسش، نمایش، توضیح و فعالیت است که به ارتقای فرآیند یادگیری کمک می‌کند. با توجه به نوع و سن فراگیران و موضوع آموزشی، معلمان می‌توانند از روش‌های مختلفی استفاده کنند تا به یادگیری بهتر دانش‌آموزان خود کمک کنند. در طول سال‌های اخیر، تغییرات چشمگیری در روش‌های آموزش اتفاق افتاده است. روش‌های آموزش نوین با تمرکز بر فعالیت، پرسش، توضیح و مشارکت، به عنوان یک مکمل به روش‌های سنتی، تحولات بسیاری را در عرصه آموزش و یادگیری به ارمغان آورده‌اند و به ارتقاء فرآیند یادگیری در مدارس کمک می‌کنند. (هاشم بیگی و همکاران، ۱۳۹۷).

یک مطالعه سونگو^۱ و همکاران (۲۰۰۸) در مورد روش مورد استفاده برای افزایش عملکرد فراگیران است. نویسندگان دریافتند که معلمان از ترکیبی از داستان‌گویی، فعالیت‌های بازی، نمایشنامه‌سازی، نقش‌آفرینی، نمایش، کشف، بحث، روش سخنرانی آواز، روش بازدید آموزشی، روش پرسش و پاسخ و روش مناظره استفاده می‌کنند. اولوب (۲۰۰۶) پیشنهاد می‌کند که از طریق این روش‌های آموزش است که معلم می‌تواند شایستگی‌های لازم برای انجام فرآیند آموزش را به‌طور مؤثر و کارآمد به دست آورد.

مطالعه سومرا و همکاران (۲۰۰۵) در مورد اجرای نشان داد که ۳۵ درصد از معلمان مدارس از روش‌های سخنرانی در آموزش استفاده می‌کنند. آنها همچنین دریافتند که معلمان با مفهوم برنامه درسی پایه شایسته آشنا نیستند.

دلایل معرفی روش‌های نوین آموزش

در سال‌های اخیر، دامنه دانش در حوزه علم و فناوری به‌طور چشمگیری افزایش یافته و توانایی انسان برای انطباق با دانش جدید در علم و فناوری نیز افزایش یافته است. بنابراین، نیاز شدیدی به ذهن‌های مبتکر و خلاق برای کشف مناطق ناشناخته در زمینه‌های گوناگون وجود دارد. برای کنار آمدن با دنیای نوین و عصر دانش محور فناوری، اتخاذ روش‌های نوین تنها وسیله برای بقا است. بنابراین باید به فراگیران به گونه‌ای آموزش داده شود که با قرن ۲۱ مقابله کنند، قرن ۲۱ که زمان فناوری است و برای پیشرفت افراد، جامعه و ملت نیاز به ذهن خلاق و نوآور دارد. (فراگیران باید با تکنیک‌های نوین آموزش آشنا شوند و دانش کافی در اختیار آنها قرار گیرد تا بتوانند برای خود و دیگران فرصت ایجاد کنند. آموزش نوین به دلیل ارتباط آن در عصر نوین بی‌تردید نیاز روز است. انقلاب در عرصه علم و فناوری نیازمند ایده‌های بزرگ و تلاش گسترده برای مقابله با هر نوع شرایطی است که در مسیر توسعه قرار می‌گیرد. تمام بار بر روی شانه‌های کوچک فراگیران است. بنابراین، دادن دانش نه تنها به فراگیران، بلکه برای بهبود مهارت‌های خود از همان ابتدا بسیار حیاتی است.

^۱ - Thungu

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

روش های آموزش چیست؟

روش های آموزش تکنیک هایی هستند که معلمان برای ارائه اطلاعات و کمک به فراگیران در دستیابی به نتایج یادگیری خود از آنها استفاده می کنند. در حالی که چندین سبک آموزش وجود دارد، هر یک روش متفاوتی برای جذب فراگیران و کمک به آنها در تسلط بر محتوای درس دارد. اینکه کدام روش آموزش برای فراگیر بهتر عمل می کند می تواند به پیشینه تحصیلی و توانایی های یادگیری آنها بستگی داشته باشد. معلمان می توانند روش های خود را برای کمک به فراگیران برای حفظ تمرکز، مدیریت رفتار فراگیر یا تشویق مشارکت فعال در فعالیت های یادگیری گروهی تنظیم کنند. برخی از موضوعات ممکن است برای روش های گوناگون مناسب تر از بقیه باشند. به عنوان مثال، می توانید از یادگیری پروژه محور برای فراگیران استفاده کنید تا ایده های خود را در مورد ساخت یک زمین بازی جدید برای مدرسه خود کشف کنند. این پروژه می تواند به فراگیران کمک کند تا استفاده از اشکال هندسی و مهارت های ریاضی ساده خود را برای جمع کردن هزینه ها کشف کنند. این می تواند راهی عالی برای استفاده از دانش خود در سناریوهای دنیای واقعی به فراگیران ارائه دهد (محمد قلیزاده و صفار حیدری، ۱۴۰۰).

آموزش نوین

روش آموزشی که بیشتر بر آموزش بهبود رفتار عقلانی فراگیران با استفاده از ایده های متنوع و نوآورانه متمرکز است تا اینکه آنها را وادار به بازخوانی سرفصل امتحانی با همان سبک قدیمی کنند. روش آموزش جدید که ما آن را روش آموزش نوین می نامیم بیشتر مبتنی بر فعالیت است و ذهن یادگیرنده را متمرکز می کند که او را به طور کامل در فرآیند یادگیری درگیر می کند. در روش آموزش نوین، آموزش و برنامه ریزی درسی با نگر داشتن فراگیر به عنوان هدف اولیه انجام می شود (هاشم بیگی و همکاران، ۱۳۹۷).

فواید استفاده از سبک های گوناگون آموزش

استفاده از سبک های گوناگون آموزش در هنگام آموزش به فراگیران مدارس فواید زیادی دارد. لیست زیر برخی از آنها را به اشتراک می گذارد (Skutil, 2015):

با نقاط قوت فراگیران گوناگون کار کنید

فراگیران معمولاً طیفی از نقاط قوت منحصر به فرد دارند. توانایی تطبیق سبک آموزش خود برای تطبیق با این نقاط قوت می تواند برای اطمینان از دستیابی همه فراگیران به نتایج یادگیری خود مفید باشد. به عنوان مثال، برخی از فراگیران ممکن است با ارائه درک خود از یک موضوع، بهتر یاد بگیرند، در حالی که برخی ممکن است ترجیح دهند یافته های خود را در مورد یک تکلیف خلاصه کنند.

فراگیران را درگیر نگه دارید

آموزش برخی از موضوعات بدون از دست دادن علاقه فراگیران می تواند دشوار باشد. تنظیم سبک آموزش شما می تواند یک راه عالی برای حفظ مشارکت فراگیران و جالب نگه داشتن درس ها باشد. مثالی از این ممکن است شامل استفاده از یادگیری مبتنی بر بازی برای کمک به فراگیران مهدکودک در استفاده از اعداد باشد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

توانایی های یادگیری منحصر به فرد را تامین کنید

هر فراگیر دارای توانایی های یادگیری منحصر به فرد است. اینکه بتوانید روش های خود را برای مناسب با افراد در کلاس خود تطبیق دهید، می تواند راهی عالی برای اطمینان از اینکه همه اطلاعاتی را که ارائه می دهید درک می کنند. یک مثال از این ممکن است شامل این باشد که بر اساس سطح مهارت خواندن فراگیران، کتاب های گوناگونی را برای خواندن در اختیارشان قرار دهید.

ارائه بازخورد بهتر به فراگیران

اگر تجارب یادگیری را مدیریت می کنید و از روش های آموزش متفاوتی استفاده می کنید که متناسب با نیازهای فراگیر باشد، ممکن است پیشرفت و درک فراگیر خود از یک موضوع خاص را بهتر درک کنید. انجام این کار می تواند به شما کمک کند تا بر اساس اهداف یادگیری فردی فراگیران، بازخورد مرتبطی ارائه دهید. این می تواند یک راه عالی برای بهبود روابط شما با فراگیران باشد و به آنها کمک کند اهداف آموزشی برای خود تعیین کنند.

معلم بهتری شوید

هر چه روش های آموزش بیشتری را بتوانید درک کنید و به فراگیران خود ارائه دهید، بیشتر می توانید فرصت های یادگیری آنها را افزایش دهید. این می تواند ایده خوبی باشد که هنگام درخواست شغل جدید به عنوان معلم، روش های ترجیحی خود را در رزومه خود فهرست کنید تا به کارفرمایان نوع سبک های یادگیری را که دوست دارید استفاده کنید نشان دهید. اگر بتوانید بیش از یک سبک آموزشی را در نظر بگیرید، ممکن است قدرت نامزدی خود را افزایش دهید.

تفاوت بروش های آموزش سنتی و نوین

برای قرن ها، تنها یک روش آموزش در عمل وجود داشته است، زیرا معلم درسی را توضیح می دهد و فراگیران آن را حفظ می کنند و به عنوان یادگیری خود بازگو می کنند. به این می گویند شیوه سنتی آموزش که مانعی بین فراگیران و تفکر نوآورانه آنها بود. سپس آنها همچنان فاقد مهارت تصمیم گیری و حل مسئله هستند. از سوی دیگر، روش های نوین آموزش مبتنی بر فراگیر بوده و به رویکردهای کاربردی تر اختصاص دارد. جامعه بر اساس روش آموزش به سه گروه تقسیم می شود. کسی که هنوز از روش های سنتی آموزش حمایت می کند. گروه دوم طرفدار روش های نوین آموزش هستند. در عین حال، سومین روش آموزش متعارف و نوین را ترجیح می دهد. گروه سوم معتقد به ترکیب هر دو روش آموزش هستند. رشد یک ملت به آموزش صحیح و سیستم های تقویت شده بستگی دارد. حتی در دوران نوین که ابزارهای زیادی برای ارائه آموزش وجود دارد، هنوز در مرحله ای هستیم که به روش سنتی آموزش اهمیت بیشتری می دهیم. اما برای بهترین نتیجه، نیاز به ترکیبی از هر دو روش مرسوم آموزش و روش های آموزشی نوین وجود دارد.

در زیر مزایا و معایب روش های سنتی و نوین آموزش که به درک تفاوت بین روش های آموزش نوین و روش های آموزش سنتی کمک می کند، بیان شده است (Havigerová, 2011):

مزایای روش های آموزش سنتی

روش های آموزش سنتی فواید بسیاری دارد. با این حال، این مزایا از معایب روش های نوین آموزش است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- ☑ روش‌های آموزش سنتی، یعنی آموزش مبتنی بر کلاس، به اندازه روش‌های آموزشی نوین گران نیست. بنابراین، مناطق روستایی می‌توانند آن را بدون استرس مالی انجام دهند.
- ☑ در روش‌های سنتی آموزش، فراگیران و معلمان پیوندهای مستحکمی ایجاد می‌کنند و بیش از روش‌های آموزشی نوین با یکدیگر تعامل دارند.
- ☑ نظم و انضباط را می‌توان در محیط‌های آموزشی سنتی بهتر از روش‌های نوین آموزش حفظ کرد.
- ☑ برخی از دروس مانند فیزیک، شیمی و ریاضیات هستند که نیاز به توضیح تخته سیاه دارند و هنگام توضیح روی تخته سیاه به خوبی قابل درک هستند.
- ☑ دانش فنی در روش‌های آموزش سنتی مورد نیاز نیست، زیرا روش‌های آموزش نوین نیاز به رویکرد تخصصی‌تری دارد.
- ☑ بر خلاف روش‌های نوین آموزش، روش‌های آموزش سنتی به چشم فراگیران آسیبی نمی‌رساند.
روش‌های سنتی آموزش که هنوز در اکثر مدارس دنبال می‌شود:
 - ❖ کلاس‌ها معلم محور هستند.
 - ❖ روش گچ-گفتگو رایج است.
 - ❖ معلمان فقط توزیع‌کننده دانش هستند، هنوز تسهیل‌کننده نیستند.
 - ❖ کلاس درس کاملاً سازمان یافته و کنترل شده.
 - ❖ بدون آموزش گروهی و جلسات حل مسئله.
 - ❖ امتحانات پاکسازی مهمتر از درک دانش هستند.
 - ❖ آموزش مبتنی بر تکالیف.

فواید روش‌های نوین آموزش

- روش‌های نوین آموزش فواید بسیاری دارد. با این حال، این مزایا معایب روش‌های آموزش سنتی است.
- ☑ برخلاف روش‌های آموزش سنتی، روش‌های آموزش نوین تعاملی‌تر هستند و فراگیران را دست‌نخورده نگه می‌دارند. با انیمیشن‌ها و فیلم‌ها علاقه فراگیران را حفظ می‌کند.
 - ☑ رسانه بصری بسیار بهتر از هر رسانه دیگری برای ارائه دستورالعمل است. این کمک می‌کند تا مفهوم را سریع و برای مدت طولانی‌تر از خواندن حفظ کنید.
 - ☑ روش‌های آموزشی نوین زمان‌برتر هستند. معلمان زمان کمتری را برای پوشش برنامه درسی صرف می‌کنند. نوشتن روی تخته سیاه الزامی نیست.
 - ☑ توضیح تخته سیاه محتوا نسبت به نمایش فیلم‌ها و انیمیشن‌های مورد استفاده در تکنیک‌های آموزشی نوین کمتر توضیحی است.
روش‌های نوین آموزش در مدارس:
 - ❖ کلاس‌های درس به فناوری مجهز می‌شوند.
 - ❖ ارزیابی‌ها در تمام مراحل انجام می‌شود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- ❖ بیشتر بر درک مفاهیم تمرکز دارد.
- ❖ توسعه مهارت و توسعه ارزش ها در مهم ترین مکان قرار می گیرد.
- ❖ یادگیری مشارکتی
- ❖ تاکید بیشتر بر دانش عملی
- ❖ یادگیری مبتنی بر فعالیت و مبتنی بر بازی.
- ❖ یادگیری های یکپارچه و پژوهش محور.
- ❖ استفاده از اینترنت و وب.
- ❖ کلاس درس معکوس
- ❖ یادگیری بر پایه مشکلات
- ❖ فراگیر محور.

ادغام روش های آموزش نوین و سنتی

بنابراین، در زیر اقداماتی را برای ترکیب روش ها پیشنهاد می کنیم.

برای توضیح مبالغ پیچیده ریاضی و حل مسائل شیمی، باید یک تخته سیاه در کلاس وجود داشته باشد. و برای آموزش یک مبحث نظری، معلمان باید از پروژکتور LCD استفاده کنند. بنابراین، از پروژکتورهای تخته سیاه و LCD استفاده کنید. با استفاده از هر دو روش آموزش سنتی و نوین، موضوعاتی مانند علوم و مهندسی را می توان به خوبی در کلاس توضیح داد. معلمان می توانند از تخته سیاه برای توضیح نظریه کمک بگیرند. در عین حال، آنها می توانند از ویدئوها یا ارائه های پاورپوینت برای توصیف این روش استفاده کنند.

ابتدا معلمان باید در مورد یک موضوع تحت روش های سنتی آموزش سخنرانی کنند و سپس روش های نوین آموزش را برای تجدید نظر در موضوع، بحث در مورد آن، جلسات حل مسئله و غیره ترکیب کنند. رویکرد ترکیب هر دو شکل در صورت به کارگیری صحیح مفید خواهد بود.

چند نمونه عالی از یادگیری ترکیبی عبارتند از:

چرخش ایستگاه فراگیران در طول درس ها به دور «ایستگاه های» گوناگون می چرخند، که این ها ترکیبی از فعالیت های آنلاین و عملی هستند.

یادگیری انعطاف پذیر. فراگیران در کلاس با معلمان هستند، اما آنها در درجه اول از روش های یادگیری آنلاین استفاده می کنند. معلمان برای حمایت و آموزش در هر زمان که نیاز باشد وجود دارند.

واقعیت مجازی فراگیران در یک کلاس درس فیزیکی هستند اما می توانند از واقعیت مجازی^۱ برای غوطه ور شدن در یک محیط استفاده کنند. این می تواند یک نقطه عطف تاریخی، گالری هنری یا شگفتی طبیعی باشد، با هدف جلب توجه آنها و افزایش یادگیری آنها.

¹ VR

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یادگیری مجازی غنی شده فعالیت‌ها و دوره‌ها به صورت آنلاین با استفاده از فناوری‌های دیجیتال تکمیل می‌شوند، اما فراگیران می‌توانند در صورت لزوم جلسات حضوری ترتیب دهند.

این احتمال وجود دارد که با گذشت زمان، مدل‌های یادگیری ترکیبی غالب‌تر شوند و زندگی فیزیکی و دیجیتالی ما به طور فزاینده‌ای به هم مرتبط شوند. اگر به دنبال یک دوره کوتاه در مورد این موضوع هستید، ممکن است به دوره طراحی آموزش ترکیبی و آنلاین توسط UCL یا دوره آموزشی ساخت آموزش ترکیبی ما توسط دانشگاه ادینبورگ و EMBED علاقه مند شوید (Gotz et al., 2005).

روش‌های آموزش برای مدارس

در زیر می‌توانید لیستی از سبک‌های آموزشی گوناگون را با توضیح مختصری در مورد هر یک مشاهده کنید (Bračić et al., 2015).

آموزش گروه کوچک

آموزش گروه‌های کوچک تجربه یادگیری را در یک گروه کوچک با معلم خود برای فراگیران فراهم می‌کند. ارائه دروس با این روش آموزش معمولاً شامل برنامه ریزی فعالیت‌هایی برای فراگیران می‌شود تا بین آنها بچرخند تا به آنها فرصت‌هایی برای کار روی وظایف گوناگون بدهد. این روش به معلمان این امکان را می‌دهد که به توانایی‌های هر فراگیر توجه زیادی داشته باشند و آنها را در فعالیت‌های یادگیری مشارکت دهند. تعامل با فراگیران در یک گروه کوچک می‌تواند راهی عالی برای تقویت چیزهای آموخته شده در یک گروه بزرگتر و راهی برای تشویق فراگیران به پرسیدن و پاسخ دادن به سوالات با اعتماد به نفس بیشتر باشد.

یادگیری معلم محور

این یکی از متداول‌ترین روش‌های آموزش در مدارس می‌باشد. معمولاً در این روش معلم مسئول کلاس درس است و تمام فعالیت‌های یادگیری را هدایت می‌کند در حالی که فراگیران به طور منفعلانه اطلاعات را جذب می‌کنند. این روش عموماً از فراگیران می‌خواهد که پشت میزهای فردی بنشینند در حالی که معلم موضوعات را توضیح می‌دهد. هدف معلم معمولاً به حداقل رساندن کار گروهی است و برای ارزیابی پیشرفت فراگیر، کار را به صورت فردی محول می‌کند. در یک کلاس درس معمولی معلم محور، معلم بیشتر وقت خود را صرف ارائه آن می‌کند. محتوای روز به کلاس از تخته سفید/تخته پرومته یا پروژکتور بالای سر می‌گذرد. فراگیران باید در طول سخنرانی یادداشت برداری کنند و سؤال بپرسند. این فرآیند

باید به راحتی تکمیل شود و برای فراگیران مشکل ساز نباشد. به همین دلیل، کنترل در کلاس‌های معلم محور اولویت دارد. این روش به دلیل طرفداری از فراگیران منفعل به جای فراگیران فعال در کلاس، مورد انتقاد قرار گرفت (فریبرگ، ۱۹۹۹). لازم به ذکر است که هدف اولیه در کلاس درس، توانمندسازی یادگیری است. بر این مبنا، برای اینکه معلمان کنترل خود را بر فراگیران حفظ کنند، باید اطمینان حاصل کنند که فراگیران را قادر می‌سازند برای شرکت فعال در کلاس درس در صورتی که معلمان در محتوایی که ارائه می‌کنند آگاه باشند و با استفاده از راهبردهای انگیزشی در حین آموزش، فراگیران توجه خود را حفظ می‌کنند و به طور فعال درگیر آن می‌شوند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یادگیری فراگیر محور

یادگیری فراگیر محور به فراگیران اجازه می دهد تا در برنامه ریزی درسی و فرآیند یادگیری خود شرکت کنند. این روش به فراگیران این توانایی را می دهد که مهارت های تفکر انتقادی خود را توسعه دهند در حالی که آنها نحوه به کارگیری دانشی را که می آموزند در دنیای واقعی بدون اینکه معلم مستقیماً به آنها آموزش دهد تفسیر می کنند. برخلاف رویکرد معلم محور، فراگیران عموماً آزادانه در کلاس درس حرکت می کنند تا محیط آموزشی خود را کشف کنند و معلمان نقش فعال کمتری در میزبانی دروس دارند. این روش آموزش می تواند مسئولیت و مالکیت زیادی را بر عهده فراگیران بگذارد تا معلم. در کلاس های فراگیر محور، معلمان از انتقال مستقیم دانش اجتناب می کنند. بلکه فراگیران نقش فعالی را در فرآیند یادگیری از طریق تلاش برای درک آنچه که توسط آنها می آموزند، ایفا کنند. فرصت هایی برای یادگیری مستقل در یادگیری فراگیر محور فراهم می کند و آنها درگیر هستند. معنا آفرینی در یادگیری فراگیر محور مطرح می شود. به زبان ساده، فراگیر محور رویکرد مبتنی بر این ایده است که فراگیران با استفاده از دانش خود درگیر ساختن دانش هستند. تجربیات و اقدامات اجرای صحیح آموزش فراگیر محور انگیزه را افزایش می دهد برای یادگیری، درک را توسعه می دهد و حفظ دانش را تسهیل می کند (کالینز و اوبراین، ۲۰۰۳).

یادگیری پروژه محور

یادگیری پروژه محور فرصتی را برای فراگیران فراهم می کند تا توانایی های تفکر انتقادی خود را همراه با مهارت های تحلیلی، پژوهشی و کار گروهی خود توسعه دهند. با این روش آموزش، فراگیران معمولاً در گروه های کوچک برای تکمیل پروژه ها بر اساس سؤالی که معلم ارائه می کند، کار می کنند. هدف این پروژه معمولاً کمک به فراگیران در درک مشکلات زندگی واقعی و دیدن اینکه چگونه کار آنها می تواند بر دیگران تأثیر بگذارد است. در آموزش مبتنی بر پروژه، معلمان یادگیری را برای فراگیران زنده می کنند. فراگیران در یک دوره زمانی طولانی - از یک هفته تا یک ترم - روی پروژه های کار می کنند که آنها را درگیر حل یک مشکل واقعی یا پاسخ به یک سؤال پیچیده می کند. آنها دانش و مهارت های خود را با ایجاد یک محصول عمومی یا ارائه برای یک مخاطب واقعی نشان می دهند. یادگیری مبتنی بر پروژه روشی آموزشی است که در آن فراگیران دانش و مهارت هایی را با کار برای مدت زمان طولانی برای بررسی و پاسخ به یک سوال، مشکل یا چالش معتبر، جذاب و پیچیده به دست می آورند.

یادگیری معکوس

یادگیری معکوس روشی جدیدتر برای آموزش است که در آن معلمان محتوای آموزشی را به صورت آنلاین برای فراگیران ارائه می دهند تا در خانه یاد بگیرند. سپس فراگیران را به کلاس درس می آورند تا محتوا را مرور کنند و بحث ها را میزبانی کنند تا ببینند چگونه آن را درک می کنند. هدف این روش این است که زمانی که فراگیران در کلاس هستند، زمان بیشتری برای یادگیری فعال فراهم کند، نه اینکه معلم از زمان خود برای ارائه آموزش استفاده کند. کلاس های معکوس می تواند در میان فراگیران دبیرستانی که در استفاده از رایانه مهارت دارند و می خواهند با سرعت خودشان یاد بگیرند، رایج تر است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یادگیری شخصی

ارائه یک رویکرد شخصی به آموزش یک فراگیر محور است. این روش معلم را در حال مشاهده و پاسخ به نقاط قوت و ضعف فردی فراگیران می بیند. معلم معمولاً زمان زیادی را صرف برنامه ریزی فعالیت ها و نتایج یادگیری برای فراگیران بر اساس بهترین روش یادگیری آنها می کند. با ارائه یک رویکرد یادگیری شخصی، معلمان به فراگیران خود این فرصت را می دهند تا استعدادهای فکری و خلاقانه خود را با سرعت خود توسعه دهند.

یادگیری مشارکتی

پیش از این، زمانی که از فراگیران خواسته می شد در طول امتحان یا روزهای عادی، موضوع یا برنامه درسی را بازنگری کنند، به صورت جداگانه یا در خانه، برنامه درسی را اصلاح می کردند. این عمل در روش های سنتی آموزش رایج بود. برای مقابله با این موضوع یا فراهم کردن بستر مفیدتر برای فراگیران، مدارس آموزش مشارکتی را ارائه می کنند. در این روش آموزش نوین، معلمان گروهی از فراگیران را تشکیل می دهند که در آنجا می توانند مشکل خود را حل کنند، در مورد موضوعات بحث کنند و سؤالات خود را پاک کنند. این به رشد مهارت های اجتماعی کمک می کند و به فراگیران امکان می دهد موضوع را سریعتر درک کنند. در این روش آموزش نوین، هر فراگیر بخشی از موفقیت یک گروه است زیرا به یکدیگر کمک می کنند تا به نتیجه مطلوب برسند و همچنین ارتباط با یکدیگر را یاد می گیرند.

یادگیری فاصله دار

یادگیری فضایی یکی از روش های نوین آموزش است که توسط معلمان در حال پیگیری است. در این روش، معلمان یک درس را چندین بار تکرار می کنند، اساساً تا زمانی که فراگیران کاملاً متوجه شوند. با این حال، معلم دوره را با دو فاصله ۱۰ دقیقه ای (وقفه) در بین درس ها تکرار می کند. این شکاف با انجام فعالیت های بدنی یا تکنیک های تمرکز حواس، ذهن را تازه می کند که آنها را برای جلسه بعدی همان درس آماده می کند. این روش به فراگیران فواصل زمانی می دهد تا دانش را به ارث ببرند و بین یادگیری ها ارتباط ایجاد کنند.

روش مبتنی بر بازی^۱

این یک واقعیت شناخته شده است که فراگیران عاشق بازی هستند یا بازی های آنلاین یا بازی در زمین بازی. آموزش از طریق بازی یکی از روش های آموزشی نوین ضروری است که در روش های نوین آموزشی مورد استفاده قرار گرفته است. مسئولیت آموزش از طریق این روش بر عهده معلمان است زیرا باید پروژه هایی را طراحی یا طراحی کنند که برای فراگیران هم سن و سالشان مناسب باشد. آنها باید تدابیر جذابی را به کار گیرند تا فراگیران را برای مدت طولانی تری به هم متصل کنند و علاقه آنها را زنده نگه دارند. معلمان می توانند مسابقه آنلاین، پازل یا بازی های فکری را سازماندهی کنند. این روش آموزشی نوین یک روش یادگیری سرگرم کننده برای آموزش است. علاوه بر این، یادگیری بیش از حد مبتنی بر بازی احتمالاً بخشی از سرگرمی و افزایش انگیزه فراگیران را از بین می برد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

در اینجا چند روش وجود دارد که می‌توانید یادگیری مبتنی بر بازی را در درس‌های خود بگنجانید:

- سیستم‌های امتیازی
- سطوح و نوارهای پیشرفت
- چالش‌ها و مسابقات
- جوایز بی‌نظیر
- نشان‌های یادگیری

یادگیری آنلاین

آموزش آنلاین ممکن است قبل از همه‌گیری کرونا برای اکثر معلمان عادی نبوده باشد، اما همیشه برخی از معلمان بوده‌اند که ترجیح می‌دهند آنلاین کار کنند. معلمان آنلاین اغلب از آزادی کار در خانه، انتخاب ساعات کاری خود و رئیس خود بودن لذت می‌برند. اما آموزش آنلاین دقیقاً شامل چه چیزی است؟ اساساً، این فرآیند آموزش دیگران با استفاده از اینترنت است، چه از طریق تماس‌های ویدیویی فردی یا گروهی، وبینارها یا پلتفرم‌های پیام‌رسانی باشد. معمولاً این ترکیبی از چیزهایی است که فراگیران را درگیر خود نگه می‌دارد. نکته مهم در مورد یادگیری آنلاین این است که برای بسیاری از افراد در دسترس است. همه نمی‌توانند به مدرسه بروند، اما افراد بیشتری به اینترنت دسترسی دارند. البته، فناوری می‌تواند مانعی برای آموزش نیز باشد، اما با گذشت سال‌ها، خوشبختانه این مانع در حال شکسته شدن است.

مدل‌سازی

بعد از اینکه به فراگیران گفتید چه کاری باید انجام دهند، مهم است که به آنها نشان دهید دقیقاً چگونه این کار را انجام دهند. صرف نظر از اینکه مسیرهای شما چقدر واضح است، ایده خوبی است که مدل‌سازی کنید که چگونه از آنها انتظار دارید یک تکلیف را تکمیل کنند، تا آنها دقیقاً بفهمند که قرار است چه کاری انجام دهند. این به ویژه برای فراگیرانی که یادگیرنده بصری هستند مفید خواهد بود. به عنوان مثال، اگر یک آزمایشگاه علمی را تعیین می‌کنید، قبل از اینکه فراگیران به تنهایی آن را انجام دهند، هر مرحله از آزمایشگاه را به صورت فیزیکی نشان دهید. همین امر در مورد حل گام به گام یک مسئله ریاضی روی تخته قبل از درخواست از فراگیران برای انجام مسائل مشابه به تنهایی صدق می‌کند. یا، فرض کنید شما معلم زبان انگلیسی هستید که می‌خواهد فراگیران شما به طور فعال هر شب خواندن مطالبی که به آنها اختصاص داده شده، حاشیه‌نویسی کنند. دادن یک کلید و مثال به آنها آسان خواهد بود.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

رسیدگی به خطاها

اگر تصادفاً کلمه ای را خطا روی تخته نوشتید، می دانید که فراگیران دوست دارند خطاها را شناسایی کنند. هنگامی که مهارت جدیدی را آموزش می دهید، سعی کنید مثالی ارائه دهید که شامل خطاها باشد. به فراگیران اجازه دهید این مهارت را با شناسایی و رفع خطاها برای شما تمرین کنند.

به عنوان مثال، بسیاری از فراگیران در یادگیری دستور زبان از طریق تمرین‌ها و درس‌های سنتی دچار سردرگمی می‌شوند، اما بسیاری از آنها می‌توانند خطاها را به‌طور طبیعی شناسایی کنند، حتی اگر دقیقاً ندانند چگونه آن‌ها را برطرف کنند. سعی کنید یک تکلیف را ارسال کنید و از جمله خطاها دستور زبان را بررسی کنید، در کلاس در مورد تکلیف صحبت کنید و ببینید فراگیران می‌توانند چه چیزی را درک کنند. سپس، در مورد اینکه چرا خطاها ممکن است خطا باشند، بحث کنید و ببینید فراگیران چه چیزی می‌توانند به دست آورند، سپس یک درس کوچک در مورد خطاها دستور زبان در دست ارائه دهید. پرداختن به خطاها زمانی که زمینه وسیع تری وجود داشته باشد برای فراگیران معنادارتر است. همچنین ایجاد فضای کلاسی که در آن خطا کردن بخشی از فرآیند یادگیری است، باعث می‌شود فراگیران کمتری از موضوعاتی که ممکن است با آن‌ها مشکل دارند ترسانده شوند.

ارائه

ارائه که به آن سبک مربیگری یا روش سخنرانی-مشاهده نیز گفته می‌شود، فرآیند آموزش از طریق مثال یا آزمایش است. این چارچوب، راهبردهای آموزشی انتقال اطلاعات و ارائه چگونگی را ترکیب می‌کند. به عنوان مثال، یک معلم علوم ممکن است با انجام آزمایشی برای فراگیران ایده ای را آموزش دهد. یک نمایش ممکن است برای اثبات یک واقعیت از طریق ترکیبی از شواهد بصری و استدلال مرتبط استفاده شود.

تظاهرات شبیه به داستان سرایی مکتوب و مثال‌هایی است که به فراگیران اجازه می‌دهد شخصاً با اطلاعات ارائه شده ارتباط برقرار کنند. اطلاعات، که از طریق نمایش منتقل می‌شود، برای شخص قابل ارتباط است. یکی از فواید روش نمایشی شامل قابلیت گنجاندن قالب‌ها و مواد آموزشی گوناگون برای جذاب کردن فرآیند یادگیری است. این امر منجر به فعال شدن چندین حواس فراگیران و ایجاد فرصت‌های بیشتر برای یادگیری می‌شود. این رویکرد از سوی معلم نیز سودمند است زیرا هم با آموزش گروهی و هم با آموزش فردی سازگار است. با این حال، در حالی که آموزش نمایشی می‌تواند در آموزش ریاضی، علوم و هنر موثر باشد.

نتیجه‌گیری

تطبیق و سنجش روش‌های آموزشی فن‌آورانه با روش‌های سنتی در محیط مدرسه یکی از موضوعات مهم و پرکاربرد در زمینه آموزش و پرورش است که تأثیر عمیقی بر بهبود کیفیت آموزش و یادگیری دانش‌آموزان دارد. در این تحقیق، ابزارهای آموزشی فن‌آورانه مانند رایانه، نرم‌افزارهای آموزشی، اینترنت و سایر فناوری‌های ارتباطی به‌عنوان جزء مهمی از فرآیند آموزش و یادگیری مورد بررسی قرار گرفته‌اند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهند که استفاده از روش‌های آموزشی فن‌آورانه می‌تواند بهبود قابل‌ملاحظه‌ای در تحول و بهسازی روند آموزش و یادگیری در مدارس ایجاد کند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یکی از مزایای استفاده از روش‌های آموزشی فن‌آورانه افزایش تعامل و مشارکت دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری است. این روش‌ها امکاناتی مانند آموزش تعاملی، بازی‌های آموزشی و امکانات تعاملی آنلاین را فراهم می‌کنند که باعث فعالیت بیشتر و تمرکز بیشتر دانش‌آموزان در کلاس می‌شود. به این ترتیب، این روش‌ها باعث ارتقاء فرآیند یادگیری و بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شوند.

همچنین، استفاده از فن‌آوری‌های آموزشی می‌تواند هزینه‌های آموزشی را کاهش دهد و بهبود دسترسی به مواد آموزشی را فراهم کند. با استفاده از منابع دیجیتالی و نرم‌افزارهای آموزشی، مدارس می‌توانند هزینه‌های چاپ و توزیع کتب و جزوه‌های آموزشی را کاهش داده و به دانش‌آموزان امکان دسترسی به منابع آموزشی بیشتری را بدهند.

در نتیجه، تطبیق و سنجش روش‌های آموزشی فن‌آورانه با روش‌های سنتی در محیط مدرسه می‌تواند به عنوان یک استراتژی مؤثر در بهبود کیفیت آموزش و یادگیری مطرح گردد. این تطبیقات نه تنها باعث بهبود عملکرد و تحصیلات دانش‌آموزان می‌شوند، بلکه می‌توانند به ارتقای فرآیند آموزش و توسعه فرهنگ آموزشی نوین در جامعه نیز کمک کنند.

منابع

۱. محمدی، س.، و احمدی، م. (۱۴۰۱). بررسی تطبیقی اثربخشی روش‌های آموزشی سنتی و نوین (فن‌آورانه) در یادگیری دانش‌آموزان. فصلنامه علمی-پژوهشی تعلیم و تربیت اسلامی، ۲۳(۴)، ۷۵-۹۲.
۲. رضایی، ع. (۱۴۰۰). آموزش و پرورش در عصر فناوری: تطبیق روش‌های سنتی با روش‌های نوین. انتشارات ارجمند.
۳. حسینی، م.، و تقی‌زاده، م. (۱۳۹۹). بررسی چالش‌های استفاده از روش‌های آموزشی فن‌آورانه در مدارس ایران. فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات تربیتی، ۱۰(۳۸)، ۱۹۵-۲۱۲.
۴. برزگر بفرئی، کاظم و دهقان طرزجانی، محمدمبین و شاکری، محسن، چالش‌های کاربردی روش‌های آموزش فعال در مدارس ابتدایی، سمینار ملی رویکردهای نوین آموزش و پژوهش در انقلاب صنعتی چهارم، اهواز، ۱۳۹۹.
۵. بهرامی پور، محمد و برومندنسب، مسعود، بررسی میزان آگاهی از روش‌های فعال تدریس معلمان در مدارس ابتدایی شهر دزفول، اولین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی و علوم تربیتی، شیراز، ۱۳۹۴.
۶. صفرزاده احمدگورابی، مریم و عزت‌زاده، مستوره انتخاب روش تدریس مطلوب از میان روش‌های تدریس تمرینی، شاگرد استادی و گردش علمی در مقطع ابتدایی از دیدگاه معلمان مدارس ابتدایی شهر تهران، ششمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران، ۱۳۹۷.
۷. رضایی، باقرزاده، فضل‌الله، شیخ، محمود، حمایت طلب، داوود. (۲۰۲۰). تاثیر دوروش تدریس کودک محور و معلم محور بر رشد حرکتی درشت دانش‌آموزان پایه سوم ابتدایی. رفتار حرکتی، ۱۲(۴۲)، ۱۷-۳۶.
۸. هاشم بیگی، فروغ و هاشم بیگی، گلستان و ویسی، کبری، بررسی دلایل عدم بکارگیری روش‌های نوین تدریس (یاددهی و یادگیری در مدارس ابتدایی)، نمونه موردی شهرستان ایلام، سومین کنفرانس توانمندسازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات روانشناسی، تهران، ۱۳۹۷.
9. Liu, W. & Shi, J. (2007). An Analysis of Language Teaching Approaches and Methods- Effectiveness and Weakness. US-China Education Review, 4, 1, 69-71.

10. OECD (2009). Creating Effective Teaching and Learning Environments. First Results from TALIS (Teaching and Learning International Survey). Retrieved from <http://www.oecd.org/dataoecd/16/14/44978960.pdf>
11. Mayer, R. E. (2004). Should There Be a Three-Strikes Rule Against Pure Discovery Learning? *American Psychologist*, 59, 1, 14-19.
12. Gotz, T., Lohrmann, K., Ganser, B., & Haag, L. (2005). Einsatz von Unterrichtsmethoden Konstanz oder Wandel? *Empirische Padagogik*, 19, 4, 342-360.
13. Havigerová, J.M. (2011). Pupils' Information Behaviour – Introduction, Survey and Theoretical Background. In: I. Nowosad and G. Miłkowska (Eds.), *A Child in School Setting*. Toruń: Adam Maszalek.
14. Braičić, Z., Đuranović, M. & Klasnić, I. (2015). Teaching and Learning Methods and Practices in Science and Social Studies Lessons. *Croatian Journal of Education* 17, Sp.Ed.No.1 83-95.OECD (2009).
15. Teaching Methods (2014). Teach Make a Difference [online]. Retrieved September 9, 2014 from <http://teach.com/what/teachers-teach/teaching-Methods>
16. Skutil, M. (2014). View of primary education in terms of the application of teaching methods in the educational process focusing on project based teaching. *International conference of education, research and innovation (ICERI 2014)*. Valencia: IATED, 6437-6443.
17. Asbaugh AF 1988. *Plato's Theory of Explanation: A Study of the Cosmological Account in the Timaeus*. USA: State University of New York Press.
18. Behr AL 1988. Exploring the lecture method: An empirical study. *Studies in Higher Education*, 13(2): 189–200.
19. Brown GA, Daines JM 1981. Can explaining be learnt? Some lecturers' views. *Higher Education*, 10(5): 573–580.